

การมีส่วนร่วมในโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพสตรีของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง
โดยโครงการพัฒนาป่าไม้ สวนป่าสิริกิติ์ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

PARTICIPATION OF KAREN HILL TRIBES IN WOMEN OCCUPATION
EXTENSION AND DEVELOPMENT BY SUAN PA SIRIKIT
PROJECT. MAEJAM DISTRICT, CHIANGMAI

นางสาวอัญชญา นิตินุณ

๙๕

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
พ.ศ. 2543

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

บทคัดย่อ

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความ
สมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

การมีส่วนร่วมในโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพสตรีของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง
โดยโครงการพัฒนาป่าไม้ สวนป่าสิริกิติ์ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

โดย

นางสาวอัญชานา นิตินุณ

เมษายน 2543

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วราเอกศิริ

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม
วัฒนธรรม ความพึงพอใจ และระดับการมีส่วนร่วม ในโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของสตรี
ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ในพื้นที่โครงการฯ สวนป่าสิริกิติ์ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้เพื่อ
จะนำประโยชน์ไปใช้ในการดำเนินงานในโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพสตรี ให้มีความ
สอดคล้องกับความต้องการของสตรี ซึ่งจะทำให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ผู้ให้ข้อมูลใน
การวิจัย คือ สตรีกะเหรี่ยงที่อาศัยและประกอบอาชีพในตำบลกองแขก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัด
เชียงใหม่ จำนวน 212 คน ทำการรวบรวมข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผ่านการทดสอบความตรง
ตามเนื้อหา และความเที่ยงแล้ว ข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป
เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS/PC*)

ผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความ
พึงพอใจ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีอายุเฉลี่ย 33 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้วและไม่ได้เรียนหนังสือ มีรายได้
เฉลี่ย 10,656.22 บาทต่อปี พื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 4.69 ไร่ แรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 3 คน

อาชีพเสริมส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทอผ้า ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมทุกกิจกรรม และให้ความเคารพนับถือผู้นำและเจ้าหน้าที่มาก มีการพบปะกับเจ้าหน้าที่เป็นประจำ มากกว่าครึ่งหนึ่งนับถือศาสนาพุทธและ ได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์ในด้านการนับถือศาสนาจากการนับถือผีมาเป็นนับถือศาสนาพุทธ การแต่งกายประจำเผ่า และการทอผ้าเป็นประจำ สำหรับความพึงพอใจ พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อช่วงเวลาที่ทำกิจกรรมส่งเสริมและความเข้าใจในโครงการระดับน้อย แต่มีความพึงพอใจในผลประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมในโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพสตรีชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในระดับปานกลางทุกด้าน คือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและวางแผน โดยระบุว่าเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในที่ประชุมที่ไม่เป็นทางการมากกว่ากิจกรรมด้านอื่นๆ ทั้งนี้เป็นเพราะสตรีชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงมีความคุ้นเคยกับการพูดคุยแลกเปลี่ยนอย่างไม่เป็นทางการมากกว่าการเสนอในที่ประชุม สำหรับการมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมผู้ให้ข้อมูลระบุว่าเข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวกับส่งเสริมและพัฒนาอาชีพมากกว่ากิจกรรมอื่นเป็นเพราะเห็นว่าการฝึกอบรมทำให้ได้รับความรู้เพื่อพัฒนาทักษะในการทอผ้า ดังนั้นเมื่อมีการฝึกอบรมจึงเข้าร่วมเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ พบว่าผู้ให้ข้อมูลเข้ามามีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ด้านการซื้อวัสดุอุปกรณ์ได้ในราคาถูก โดยการรวมกลุ่มกันจัดซื้อครั้งละมากๆ ทำให้ได้ส่วนลดราคาจึงถูกลงและนอกจากจะซื้ออุปกรณ์ได้ในราคาถูกแล้วยังได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนสมาชิกด้วย

ปัญหาอุปสรรค ส่วนใหญ่พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการขาดเงินและแหล่งสินเชื่อ ราคาสินค้าที่ผลิตได้ต่ำ ตลาดค่อนข้างจำกัด ขาดวัสดุอุปกรณ์ จึงมีความต้องการให้จัดหาเงินทุนและแหล่งสินเชื่อ หาดตลาดการจัดจำหน่ายเพื่อให้ได้ราคาสูงและการให้บริการความรู้โดยการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน สำหรับข้อเสนอแนะ ควรให้สมาชิกมีการประชุมกันทุกเดือน และให้คณะกรรมการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน และทำหน้าที่บริหารจัดการและติดตามการผลิตสินค้าของกลุ่ม บริหารเงินกองทุนให้สามารถหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง ส่วนเจ้าหน้าที่ควรจะนำความรู้ใหม่ๆ มาถ่ายทอดและให้มีการศึกษาดูงาน เพื่อจะได้นำความรู้ประสบการณ์มาปรับปรุงฝีมือในการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ABSTARCT

Abstract of special problem submitted to the Graduate School of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Agricultural Extension

PARTICIPATION OF KAREN HILL TRIBES IN WOMEN OCCUPATION
EXTENSION AND DEVELOPMENT BY SUAN PA SIRIKIT
PROJECT, MAEJAM DISTRICT, CHIANGMAI

By

ANCHANA NITIKUL

APRIL 2000

Chairman: Assistant Professor Dr. Boonsom Waraegsiri
Department/Faculty: Department of Agricultural Extension,
Faculty of Agricultural Business

This research aimed to study Karen hill tribes personal and socio-economic characteristics, cultures, satisfaction and level of participation in women occupation extension and development in the area of Suan Pa Sirikit Project. The results of this research will be used to improve the implementation of the project to be more compatible with women's needs, thus enhancing their motivation to participate more in the project. The data were collected by means of interview schedules from 212 Karen women living in Gong-Kag sub-district, Mae-Jam district, Chiangmai province and analyzed by the SPSS/PC.

The results of the research showed that the respondents were 33 years old on average, married and did not have formal education. They earned an average of 10,656.22 Baht per year, had average agricultural land of 4.69 rai and average household labor of 3 persons. Cloth weaving was a supplementary job for most of them. They participated in all social activities, highly respected leaders and extension agents, and regularly contacted the agents. Over half of the respondents were Buddhist. Experience and knowledge of religion, tribal costumes and weaving has been passed on them regularly by their elders. The respondents were found to have a low level of satisfaction with the extension periods and understanding of the project and a moderate level of satisfaction with the obtained benefits.

For participation in the women occupation extension and development project, the respondents were found to participate in all aspects of the project at a moderate level: planning and decision making: they informally proposed their ideas at the meetings; activity participation: they attended training in their job i.e. cloth weaving; obtaining benefits: they formed groups to buy material in large quantities at lower prices and they also got help from other members.

Most of the respondents were found to have the following problems: lack of capital and credit sources, low prices of their products, limited markets and lack of material and equipment. Thus, they required the provision of capital and credit, markets to sell their products at high prices and services of knowledge, training and study tour. They recommended monthly meetings by the members, clear responsibility delegation among the committees, management and follow-up of production, efficient financial management to bring about available circulating capital, provision of latest knowledge and study tours to gain information and experience to improve their products.